

U –Solut-tutkimuksen jatkotutkimuksen vastauskäytäntö muuttuu 15.3.2007 alkaen HUS:n Helsingin sairaaloissa ja terveyskeskuksissa

Tutkimus	20033 U -Solut U -Partikkelien peruslaskenta, koneellinen
Osatutkimukset	U -Bakt, U -Epit, U -Eryt, U -Leuk ja U -Lier
Asia	Vastauskäytäntömuutos
Johdanto	<p>Virtsan partikkelilaskennassa vastauskäytäntö muuttuu. Kun analysaattori antaa hälytyksen poikkeavasta löydöksestä mikroskooppisen jatkotutkimuksen tulos vastataan U-Solut-tutkimukselle lisäkommentilla (esim. 'Sakasta!'). Jatkotutkimuksen tulos vastataan samoina yksikköinä (E6/l) kuin analysaattorin antama tulos.</p> <p>Kaikilla Lasten ja nuorten sairaalan osastoilla, joilla edellä mainittu käytäntö on ollut voimassa, ei muutoksia tapahdu.</p> <p>Bakteereiden osalta vastausvaihtoehdot ovat: ”negatiivinen”, ”positiivinen” tai ”runsaasti”. Positiivinen vastaa aikaisemmin vastattuja vaihtoehtoja vähän ja kohtalaisesti.</p>
Asiantuntijat	<p>lääkäri Martti Lalla, martti.lalla@hus.fi, (09) 471 88377 tai 050 427 0132, kemisti Leena Riittinen, leena.riittinen@hus.fi, 050 427 1307, lääkäri Jari Lilja, jari.lilja@hus.fi, 050 427 9670</p>
Indikaatiot	Virtsan solujen peruserittely
Esivalmistelu	Puhtaasti laskettua keskisuihkuvirtsaa. Näyte voidaan ottaa myös esim. katetrasta tai rakkopunktiolla. Katso erillinen näytteenotto-ohje.
Suoritus	Tutkimus tehdään Sysmex UF-1000 -analysaattorilla Meilahden sairaalan laboratoriossa tai Lasten ja nuorten sairaalan laboratoriossa.
Näyteastia	Virtsaputki BD säilöntäaine
Näyte	<p>10 ml virtsaa säilöntäaineelliseen putkeen (Virtsaputki BD säilöntäaine). Säilöntäaineellisessa vakuumiputkessa näyte säilyy 1 vrk +20 C:ssa ja 3 vrk jääkaapissa. Valmistajan ohjeen mukainen näytemäärä 10 ml:n putkessa on 6 ml, mutta ehdoton minimimäärä on 5 ml. Samoin 4 ml:n putkessa ohjeen mukainen näytemäärä on 3 ml, mutta ehdoton minimimäärä on 2,5 ml.</p>
Menetelmä	Virtausytometrinen partikkelilaskenta
Tekotiheys	Päivittäin, kaikkina vuorokauden aikoina

Tulkinta

U -Solut (KL 20033) viitearvot:

Erytrosyytit $<15 \times 10^6/l$

Leukosyytit $<10 \times 10^6/l$

Epiteelisolut $<10 \times 10^6/l$

Lieriöt $<1 \times 10^6/l$

Bakteerit Negatiivinen

Viitearvot soveltuvat vain vakioituihin näytteisiin. Virtsan automaattisessa partikkelilaskennassa tunnistetaan perustasolla erytrosyytit, leukosyytit, epiteelisolut, lieriöt ja bakteerit. Tarvittaessa koneen hälyttäessä poikkeavista soluista, tehdään mikroskooppinen erittely. Punasolujen lisääntyminen virtsassa eli hematuria on monien virtsatieperäisten sairauksien oire ja vaatii lisäselvityksiä. Kuukautisvuoto voi myös aiheuttaa virtsanäytteen verikontaminaation. Lisääntynyt valkosolujen esiintyminen virtsassa eli pyuria viittaa yleensä tulehdukseen tai jossain tapauksissa muuhun munuaisperäiseen sairauteen. Normaalisti bakteereja ei esiinny virtsanäytteessä, mutta virtsatietulehduksessa bakteerien määrä on noussut yleensä selvästi.

Automaattilaite laskee epiteelisoluihin sekä levyepiteelin solut, jotka ovat yleensä lähtöisin ulkoisista sukuelimistä tai virtsaputkesta (näytteenottoon liittyvää kontaminaatiota) että pienet epiteelisolut (välimuotoisen epiteelin solut ja tubulusepiteelisolut). Pieniä epiteelisoluja ei yleensä normaalinäytteessä todeta ja löydökset viittaavat munuaisperäiseen sairauteen (tubulusepiteelisolut) tai virtsarakon ja virtsanjohdinten sairauksiin (välimuotoisen epiteelin solut). Jos automaattilaite hälyttää poikkeavista pienistä epiteelisoluista, tehdään mikroskooppinen solujen erittelylaskenta.

Lieriöistä normaalisti vain hyaliinilieriöitä voi esiintyä terveen henkilön virtsassa. Muut lieriöt antavat viitteitä munuaisperäisestä sairaudesta. Automaattilaite hälyttää myös patologisista lieriöistä ja tällöin tehdään partikkeleiden mikroskooppinen erittelylaskenta.

Tiedustelut

Meilahden sairaalan eritelaboratorio puh (09) 471 72404, LNS ja päivystys (09) 471 75344

Allekirjoitukset

Leena Riittinen
kemisti
Meilahden sairaalan laboratorio
puh. 050 427 1307

Kari Pulkki
vastuuyksikön päällikkö
Meilahden sairaalan laboratorio
puh. (09) 471 61252 tai 050 427 1251

Jakelu

Laboratoriojakelu
Helsingin sairaaloiden lääkärit
Helsingin terveystieteiden ylilääkärit
Helsingin perusterveydenhuollon ylilääkärit
HUSLABin intranet-sivut
HUSLABin Internet-sivut
Ulkopuoliset asiakkaat